

Vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2023

Kaupunginhallitus 17.06.2024 § 213

Valmistelu

Hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilén, puhelinnumero 040 486 4101

Tarkastuslautakunta jätti arviointikertomuksen vuodelta 2023 kaupungin valtuustolle tiedoksi 10.6.2024. Valtuusto merkitsi kertomuksen tiedoksi ja päätti lähettää sen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Valtuusto päätti lisäksi, että kaupunginhallitus laatii syyskuun loppuun mennessä vastineen arviointikertomukseen, joka toimitetaan tarkastuslautakunnalle ja valtuustolle.

Kaupunginhallitus pyytää vastaukset toimialoilta syyskuun 16. päivään mennessä oheisiin huomioihin:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupunginhallituksen on ohjattava nykyistä vahvemmin talouden tasapainottamistyötä.

KAUPUNGINHALLITUS:

s. 9

Hyvän työkäyttämisen opas (KH 24.4.2023 § 138):

- Tarkastuslautakunta haluaa tietää, onko opas tarkoitus käydä läpi aina valtuustokauden vaihtuessa myös luottamushenkilöiden kanssa?

s. 9

Osallistava budjetointi

- Onko kaupunginhallitus miettinyt osallistavan budjetin kautta toteutettavien hankkeiden näkyväksi tekemistä?

ELINVOIMALAUTAKUNTA

s. 11

Veitsiluodon tehtaan alasajo ja koronan jälkitila näkyvät yhä kaupungin toiminnassa. Matkailun ja työllisyyden elpyminen on ollut selkeästi havaittavissa vuoden 2023 aikana.

- Onko tämä kasvu luonnollista palautumista koronan jälkitilanteesta?
- Onko tilastoja verrattu muiden samankokoisten kaupunkien koronanjälkeiseen elpymiseen?
- Siirtyvätkö äkillisen rakennemuutoksen ÄRM-hankkeiden tavoitteet jatkumona myös rakennemuutoshankkeeseen?

Kivalo-opiston toiminta on tappiollista. Kyseessä on matalalla kynnyksellä toteutettavaa lakisääteistä vapaata sivistystyötä.

- Onko Kivalo-opisto arvioinut kurssimaksujen ajantasaisuutta?

Maahanmuuttotyötä käsiteltiin elinvoimalautakunnan marraskuun kokouksessa. Kokouksessa nousi esille, että Kemlin maahanmuuttajatyötä voisi kehittää ja koordinoida nykyistä enemmän. Myös nykyiset työntekijäresurssit asiakasmäärään nähden nousivat esille. Kemlin väkilukukehityksen vuoksi vahva kotouttamistyö ja maahanmuuttajien sitouttaminen alueelle olisi tärkeää.

- Millaisia toimenpiteitä suunnitellaan resurssien lisäämiseksi ja toiminnan koordinoimiseksi?
- Tarkastuslautakunta haluaisi tietää, hyödynnetäänkö riittävässä määrin yhteistyömahdollisuutta ja jo olemassa olevia resursseja esim. Kivalo-opiston ja kirjaston tarjontaa maahanmuuttajatyössä?

Tervahallin kokemuksesta oppineena toivotaan, että asiakkaille aiheutuva uimahallin käyttökato huomioidaan ja sen vaikutukset minimoidaan.

- Onko mahdollista järjestää ikääntyvälle väestölle korvaavia uimahallikuljetuksia muihin uimahalleihin?

s.12

Matkailun varsinainen kasvu voisi lähteä suurempaan nousuun vuodesta 2024 eteenpäin, ellei Kemissä olisi rajoittavana tekijänä majoituskapasiteetin puute.

- Mitä toimenpiteitä elinvoimalautakunta on tehnyt majoituspalveluita tarjoavien tahojen toiminnan tukemiseksi ja ympärivuotisen matkailun edistämiseksi?

Kaupunkilaisia kiinnostaa elinvoimalautakunnan päätökset ja niiden liitteet on myös syytä julkaista julkisessa tietoverkossa, ellei salassapitosäännöksistä muuta johdu, talousseuranta ja ÄRM-hankkeiden materiaalit. Elinvoimalautakunta on käsitellyt kokouksissaan aurinkovoimalaselvitystä 20.09.2023 § 83 ja 25.10.2023 § 91, mutta asiasta ei ole sen enempää materiaalia saatavilla.

Strateginen päämäärä: Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia. Toteumassa on kuvattu, että asiakaspalautte- ja asiakastyytyväisyyskyselyjä on tehty. Esimerkiksi työllistämispalveluiden yksiköissä Ohjaamossa ja Pointissa on tehty vastaavia kyselyitä.

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, mitä asioita näiden palautteiden ja kyselyiden pohjalta on noussut esille ja miten niihin on reagoitu.

Kemlin työttömyysaste on poikkeuksellisen korkealla tasolla ollut jo vuosia, vaikka alueella on työpaikkoja, joten syvempi analyysi työllistämispalveluiden laadusta olisi tarpeen.

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla arvion, kuinka suuri osa Kemlin työttömistä on mahdollisesti työkyvyttömiä.
- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla elinvoimajohtajan kannanoton Merivan ostopalveluiden määrästä ja vaikuttavuudesta.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

s. 14

Hyvinvointilautakunta on reagoinut Move-tilastoihin. Muun muassa vuoden 2023 toukokuuskuussa kokeiltua alle 18-vuotiaiden maksutonta uimahallin käyttöä päätettiin 2.11.2023 § 100 laajentaa 8.1.2024 alkaen toistaiseksi voimassa olevaksi käytännöksi. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tämä on oikeansuuntainen kehitys.

- Onko hyvinvointilautakunta miettinyt käyttöajan laajentamista?

s. 15

Kaupunginhallitus on ohjeistanut 11.9.2023 § 267 hyvinvointitoimialaa laatimaan kaupunkistrategian kanssa yhtenevän hyvinvointiohjelman.

- Tarkastuslautakunta jäi miettimään, yhdistyykö liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiohjelma yhdeksi dokumentiksi.

Hyvinvointilautakunta on käsitellyt kokouksessaan 15.6.2023 § 61 valtuuston hyväksymän vetovoimaohjelman ja merkinnyt sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten. Valtuuston asettamat tavoitteet ovat ylätasolla.

Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, mitä konkreettisia toimenpiteitä hyvinvointitoimiala on suunnitellut vuoden 2023 aikana tuleville vuosille 2024–2025.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

s. 16

Ympäristölautakunta käsitteli metsänhoitosuunnitelmaa kokouksessaan 21.2.2023 § 13.

- Voisiko kunnostustoimien kannattavuuslaskelmissa ottaa huomioon metsähoidollisten kysymysten lisäksi metsäteiden kunnan sekä metsän virkistyskäytön?
- Metsäteitä käytetään myös maastopyöräilyyn, marjastukseen, sienestykseen. Onko ympäristölautakunta selvittänyt tarvetta purojen ennallistamiseen ja mahdollisuutta EU-tukeen?

s. 17

Esteettömyys liittyy oleellisesti kaupunkikuvaan ja katujen kunnossapitoon. Yhä ikääntyvän väestön mahdollisuus liikkua esteettömästi tulee taata.

- Onko esteettömyyskävelyjä järjestetty?
- Onko penkkien sijoittelussa huomioitu puistojen lisäksi ikääntyvän väestön asiointitarve?
- Tarkastuslautakunta haluaisi kuulla, miten liikkumisen esteettömyyttä on viety eteenpäin ja onko vuosittaista suunnitelmaa esteettömyyden edistämiseksi tehty.

- Miten keskustan ja Karjalahden teollisuusalueen liikekeskittymän välisessä kevyenliikenteen kulkuyhteydessä on huomioitu ikääntyvän väestön asiointimahdollisuus?
- Vihreän Kemin teemaan liittyen tarkastuslautakunta haluaisi tietää, onko roska-astioiden määrää ja kierrätysmahdollisuuksia tarkoitus lisätä ja millaisella aikataululla?

Ympäristölautakunta on käsitellyt kokouksessaan 22.8.2023 § 68 Rautatieaseman liikennejärjestelyitä. Moottorijoneuvojen kulku ja parkkeeraus ratapihan läheisyyteen on nyt selkeytetty.

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, miten jalankulkuyhteyden mahdollistaminen turvallisesti eri raiteille etenee. Mitä ympäristölautakunta aikoo tehdä kaupunkikuvan kehittämiseksi rautatieaseman osalta?

s. 18

KONSERNI

Digipoliksen toimitilojen käyttöaste on toiminta huomioiden maksimissaan. Vuokrahintoja ei kuitenkaan ole lähdetty tarkistamaan.

- Onko vuokrantarkistus sidottu inflaatioindeksiin?

Kaupunki on tukenut Kemin Matkailu Oy:n kasvua taloudellisesti.

- Tarkastuslautakunta haluaa nähdä laskelmia, millä aikavälillä Kemin Matkailu Oy:n toiminta on voitollista.
- Miten eri asiakassegmentit on huomioitu jäänmurtajan hinnoittelussa esim. kotimaisten matkailijoiden osalta, vai onko tavoitteena lisätä nimenomaan kansainvälisten matkailijoiden määrää?

S. 19

MUUT TOIMINNAN ARVIOINNIT

- Onko Kivalo-opiston oikea paikka elinvoimatoimialalla vai olisiko sille luontevampi paikka hyvinvointitoimialalla, jossa muutkin sivistyspalvelut sijaitsevat?
- Kemin kaupungin esityslistojen ja pöytäkirjojen julkaisun yhteydessä tulee laittaa nähtäville kaikki materiaalit, joille ei ole salassapitoperustetta.

S. 20

MUUT TOIMINNAN ARVIOINNIT / HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

- Tarkastuslautakunta haluaisi tietää, onko kaupungilla voimavaroja raportoida vuosittain, tiivistä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta.

- Tarkastuslautakunta haluaa tietää, kutsuuko hyte-koordinaattori säännöllisesti yhteiskokoukseen liikuntaseurojen ja yhdistysten edustajat.
- Lisäksi tarkastuslautakunta haluaa tietää, toimiiko kaupungissa liikunnan edistämiseen keskittyvä poikkihallinnollinen työryhmä.
- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, kuinka yhtenevät käytännöt Kemin kouluissa on poissaolojen seurantaan liittyen. Lisäksi tarkastuslautakunta haluaa tietää, onko ala- ja yläkouluissa ohjattua liikuntaa pitkien välituntien aikana.

Tarkastuslautakunta toivoo, että kaupunginhallitus kokoaa eri lautakunnilta vastineet yhdeksi dokumentiksi tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen syyskuun 2024 loppuun mennessä. Vastine tulee toimittaa valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus saattaa tarkastuslautakunnan havainnot toimialojen tietoon vastauksia varten. Saadut vastaukset kootaan yhdeksi pykäläksi, Vastaukset tulee toimittaa kaupunginhallitukselle 23.9.2024 mennessä.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti saattaa tarkastuslautakunnan havainnot toimialojen tietoon vastauksia varten. Saadut vastaukset kootaan yhdeksi pykäläksi, Vastaukset tulee toimittaa kaupunginhallitukselle 23.9.2024 mennessä.

Kaupunginhallitus 17.09.2024 § 267

Hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilén, puhelinnumero 040 486 4101

Toimialojen vastaukset tarkastuslautakunnan pyytämiin huomioihin.

KAUPUNGINHALLITUS:

s. 9

Hyvän työkäyttäytymisen opas (KH 24.4.2023 § 138):

- Tarkastuslautakunta haluaa tietää, onko opas tarkoitus käydä läpi aina valtuustokauden vaihtuessa myös luottamushenkilöiden kanssa?

Hyvän työkäyttäytymisen opas voidaan ottaa osaksi uusien luottamushenkilöiden perehdyttämistä ja näin tullaan toimimaan. Valtuustoryhmillä ja niiden johdolla tulee olla merkittävä rooli valtuustotyöskentelyn ja siellä käytävän keskustelun ohjaamisessa ja tarvittaessa moderoinnissa.

s. 9

Osallistava budjetointi

- Onko kaupunginhallitus miettinyt osallistavan budjetin kautta toteutettavien hankkeiden näkyväksi tekemistä?

Osallistavan budjetoinnin kautta toteutettavista hankkeista on aktiivisesti tiedotettu niitä valittaessa, niistä päätettäessä ja niiden toteuttamisen jälkeen sekä paikallisessa mediassa, että sosiaalisessa mediassa ja Kemiläinen-lehdessä.

ELINVOIMALAUTAKUNTA

s. 11

Veitsiluodon tehtaan alasajo ja koronan jälkitila näkyvät yhä kaupungin toiminnassa. Matkailun ja työllisyyden elpyminen on ollut selkeästi havaittavissa vuoden 2023 aikana.

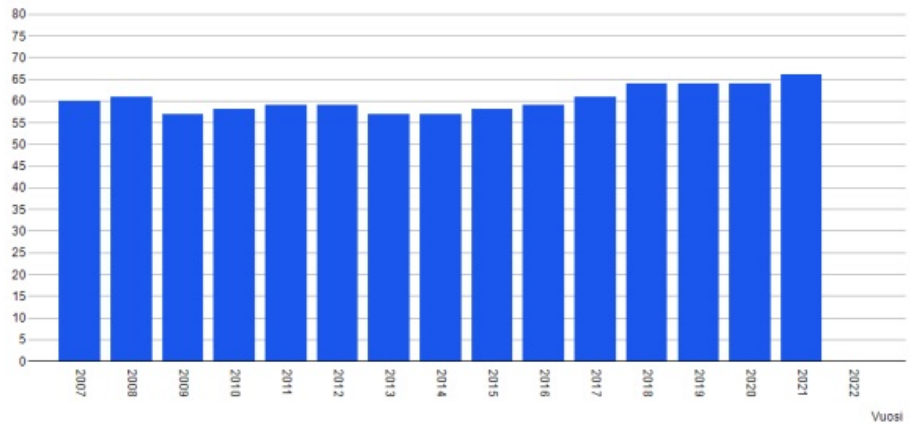
- Onko tämä kasvu luonnollista palautumista koronan jälkitilanteesta?
- Onko tilastoja verrattu muiden samankokoisten kaupunkien koronanjälkeiseen elpymiseen?
- Siirtyvätkö äkillisen rakennemuutoksen ÄRM-hankkeiden tavoitteet jatkumona myös rakennemuutoshankkeeseen?

Koronapandemian alku kevättalvella 2020 aiheutti työllistymistä edistävien palvelujen kuten kuntouttavan työtoiminnan päättymisen. Kemissä oli tuolloin n. 100 henkilöä kuntouttavassa työtoiminnassa. Heille järjestettiin nopeasti kuntouttavaa työtoimintaa ns. etäpalveluna yhdessä Meriva sr:n kanssa. Työllisyyspalvelujen palveluohjaajat kontaktoivat tuolloin kaikki asiakkaat säännöllisesti. Aktivointiaste pysyi Kemissä kuitenkin korkeammalla kuin monissa muissa kunnissa, joihin tilannetta on verrattu. Tällä turvattiin se, että kun koronasulku purettiin, työnhakijat saatiin nopeasti jälleen työllistymistä edistäviin palveluihin. Palvelujen sulku ja mm. TE-toimiston siirtyminen kokonaan etäpalveluksi, työllistämisen loppuminen kaupungilla ja yrityksissä, aiheutti työttömyysasteen nopean nousun ja mm. kunnan työmarkkinatukivastuun kasvun.

Kemissä 20–64-vuotiaiden työllisyysaste on Lapin kuntien alhaisimpia mutta on noussut vuosittain ja ylitti 60% rajan vuonna 2017. Koronavuonna 2020 työllisyysaste hieman laski mutta vuoden 2022 se oli 65,5%.

Kuntien avainluvut muuttujina Alue 2023, Tiedot ja Vuosi

Kuntien avainluvut muuttujina Vuosi. Kemi, 20-64-vuotiaiden työllisyysaste, %.

Koronapandemian aikana käynnistyi Työtä Kemissä! -hanke, jossa asiakastyötä päästiin tehostamaan keväällä 2021 ja samaan aikaan Stora Enso ilmoitti Veitsiluodon tehtaan sulkemisesta. Työtä Kemissä! -hankkeen Pointti yhteispalvelupisteestä tuli keskeinen paikka Stora Ensolta irtisanottujen palvelulle. 550 irtisanotusta oli keväällä 2024 työttömänä 71 henkilöä, joista 46 kemiläistä.

Työttömien lukumäärä on pysynyt vakaana n. 1 170 henkilössä jo kolmatta vuotta peräkkäin. Kaikkien vaikeimmassa työmarkkinatilanteessa olevien työllistämistä kaupungin hallintokuntiin ja Merivalle on vuosittain vähennetty talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti. Vuonna 2024 työllisyysyksikön määrärahalla on työllistetty hallintokuntiin ainoastaan 30 velvoitetyöllistettävää henkilöä. Myös Merivan sr:lle työllistämistä on vähennetty supistuneen ostopalvelumäärärahan verran.

Työllisyyden kasvu on osittain luonnollista palautumista koronan aiheuttamista korkeista työttömyyslukuista mutta erityisesti Metsä Fibren investoinnin tuomista työpaikoista, vaikuttavasta ÄRM-työstä Stora Ensolta irtisanottujen työllistymisen edistämiseksi ja Te-toimiston ja kaupungin työllisyyspalvelujen yhteistyöstä nuorten ja rakennetyöttömien työllisyyden edistämiseksi.

Työllisyyden edistämisen osalta ÄRM-hankkeiden tavoitteet ja tulokset jatkuvat laajana yhteistyönä, Pointti-yhteispalvelupisteen toimintana, yrityspalvelutiimin toimintana, työnhakijoiden osaamisen kehittämisenä OTETTA-hankeessa ja oppilaitos- ja työnantajayhteistyönä. ÄRM-hankeissa kehitetyt toiminta- ja yhteistyömallit jäävät siis hyödynnettäviksi jatkossakin ja TE 2024 uudistuksessa.

Kemiin suuntautunut matkailu on viime vuosina ollut pääasiassa työmatkailua. Työmatkailun osalta biotuotetehtaan rakennusvaihe on näkynyt selkeästi majoitustilastoissa. Korona-aika kasvatti kotimaan matkailun kiinnostusta. Kemissä matkailupalvelut olivat ennen koronaa vahvasti suunnattu kansainväliselle matkustajalle. Kesämatkailun

osalta kotimaan matkailijat ovat löytäneet Kemini yhä enemmän. Tähän on suunnattu markkinointia. Koronarajoitusten väistyttyä myös kansainväliset matkailijat ovat vierailleet Kemissä. Matkailun kasvussa näkyy luonnollista palautumista koronaajan jälkeen, biotuotetehtaan rakennusvaiheen tuomaa palvelukysyntää ja myös uutta kiinnostusta alueeseen. Kemi palkittiinkin 2. sijalla v. 2022 Vuoden matkailualue -kilpailussa, jossa verrattiin vastaavia muita alueita matkailun kehittämisessä ja matkailijamäärissä.

Rakennemuutoshankkeessa on tehty rakennemuutostoimintasuunnitelma 5–10 vuoden päähän. Toimintasuunnitelmaa on ollut valmistelemaan ARM-verkosto, joka muodostui vastaamaan v. 2021 kevään tilanteeseen. Äkillisen rakennemuutoksen työ keskittyi irtisanotuiden, yritysten ja toimintaympäristön akuutteihin tai nopean aikavälin toimenpiteisiin. Rakennemuutoshankkeessa tehty toimintasuunnitelma on ollut tähän jatkumoa keskittyen pitkän aikavälin toimenpiteisiin hyödyntäen ARM-työn tuloksia ja hyviä käytänteitä.

Kivalo-opiston toiminta on tappiollista. Kyseessä on matalalla kynnyksellä toteutettavaa lakisääteistä vapaata sivistystyötä.

- Onko Kivalo-opisto arvioinut kurssimaksujen ajantasaisuutta?

Lain vapaasta sivistystyöstä (21.8.1998/632) pykälä 4 (29.12.2009/1765) mukaan "Oppilaitosta ei voida perustaa taloudellisen voiton tavoittelemiseksi". Tämän pykälän mukaan Kivalo-opiston toiminta ei siis voi olla voitollista. Opiston toiminta-alueella on paljon vähävaraisia eläkeläisiä, työttömiä sekä lapsiperheitä. Maltillisella hinnoittelulla opisto haluaa tarjota myös heille mahdollisuuden osallistua toimintaan. Järjestelmästä saatavan tilaston mukaan Kivalo-opiston toimintaan osallistuvista vähemmistö on vakaavaraisia työssäkäyviä. Kaikki alennukset ovat tuloksesta pois, mutta opiston arvojen mukaisesti Opisto tarjoaa matalan kynnyksen edullisen osallistumispaikan mahdollisimman monelle. Kurssimaksujen suuruudessa Kivalo-opisto tekee tarkistuksia säännöllisesti mutta maltillisesti.

Mikäli kurssimaksut kattaisivat opetustyötä siten, että toiminta olisi vähemmän tappiollista, olisi kurssimaksu esim. Tietokonekurssilla senioreille n. 200 euroa/asiakas nykyisen 50 € sijasta.

Kivalo-opisto hoitaa maahanmuuttajien kotouttamistyötä järjestämällä Lukutaitokoulutusta OPH:n opetussuunnitelmasuosituksen mukaisesti. Tästä kustannukset tulevat Kivalo-opiston budjettiin. Tästä koulutuksesta lain mukaan oppilasmaksuja ei saa periä. Myöskään määrärahaa tästä koulutuksesta ei osoiteta Kivalo-opiston budjettiin vaan valtionosuus tulee laskennallisesti 100% kaupungille. Joten kustannukset tästä toiminnasta maksaa Kivalo-opisto vailla tuloja.

Tutkimusten mukaan kansalaisopisto-opiskelu parantaa sosiaalista hyvinvointia ja tuo ystäväverkostoja, lisää suvaitsevaisuutta, voi tuoda taloudellisen aseman

parantumista, vähentää terveydenhoitokuluja yksilön kohdalla ja lisää työkäisten sekä muiden ikäluokkien osaamispääomaa. Ylihinnoittelulla tätä hyötyä ei kannata estää. (Tutkimukset: Jyri Manninen: suomi nousuun sivistystyöllä? kansalaisopisto-opiskelun tuottamien hyötyjen taloudellinen merkitys, Grano Oy, Helsinki 2015 ja Jyri Manninen, Anna Karttunen, Matti Meriläinen, Anna Jetsu & Anna-Kaisa Vartiainen Hyvinvointiaja sosiaalista pääomaa – kansalaisopiston hyödyt osallistujille, kaupungille ja alueelle, KAKS, 2019)

Maahanmuuttotyötä käsiteltiin elinvoimalautakunnan marraskuun kokouksessa. Kokouksessa nousi esille, että Kemissä maahanmuuttajatyötä voisi kehittää ja koordinoida nykyistä enemmän. Myös nykyiset työntekijäresurssit asiakasmäärään nähden nousivat esille. Kemissä väkilukukehityksen vuoksi vahva kotouttamistyö ja maahanmuuttajien sitouttaminen alueelle olisi tärkeää.

- Millaisia toimenpiteitä suunnitellaan resurssien lisäämiseksi ja toiminnan koordinoimiseksi?

Pakolaistyö siirtyi hyvinvointialueen käynnistyttyä vuonna 2023 sosiaalitoimesta elinvoimatoimialalle työllisyyden ja yrittäjyyden edistämisen prosessiin työllisyyspäällikön vastuualueeksi. Pakolaistyöstä siirtyi kaksi pakolaistyöntekijää elinvoimatoimialalle. Pakolaistyön rahaliikenne, kustannusten korvausten hakeminen, vuokrasopimukset ym. hallinnollinen työ siirtyi myös työllisyyspäällikölle ja työllisyyspalvelujen hallintosihteerille. Tähän työhön ei ollut varattu riittävästi henkilöstöresursseja. Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 aiheutti suuren asiakasmäärän kasvun pakolaistyössä. Työllisyyspäällikkö esitti TVA-ryhmälle jo helmikuussa 2023 toisen pakolaistyöntekijän virkanimikkeen muuttamista kotouttamiskoordinaattoriksi, jotta toimintaa ja palveluja saadaan kokonaisuutena koordinoitua ja kehitettyä vastaamaan kasvavia asiakastarpeita. KOTO 2024 ja TE 2024 uudistukset tuovat kunnalle uusia lakisääteisiä tehtäviä ja vaateita. Kotouttamiskoordinaattorin virkanimikemuutos tehtiin syksyllä 2023.

Lisäksi lisäresurssin saamiseksi pakolais- ja maahanmuuttotyöhön haettiin Valtion avustus kotoutumisohjaajan palkkaamiseksi. Tuki saatiin kahden vuoden palkkakustannuksiin ja kesäkuussa 2023 aloitti kotoutumisohjaaja. Asiakasmäärän kasvu on jatkunut ja tällä hetkellä pakolais- ja maahanmuuttotyössä on asiakkuudessa n. 320 asiakasta. Asiakasmäärän kasvuun on reagoitu palkkaamalla määräaikainen palveluohjaaja vuoden 2024 loppuun saakka. Tällä hetkellä maahanmuutto- ja pakolaistyössä työskentelee 2 vakinaista ja 2 määräaikaista työntekijää.

Maahanmuuttajien työllisyyden edistämiseksi ja matalankynnyksen palvelupisteen kehittämiseksi on haettu ja saatu rahoitus (498 000 €) kolmivuotisen ESR-hankkeen (International Pointti) toteuttamiseksi. Hanke on käynnistynyt kolmen htv:n hankkeena

elokuussa 2024.

- Tarkastuslautakunta haluaisi tietää, hyödynnetäänkö riittävässä määrin yhteistyömahdollisuutta ja jo olemassa olevia resursseja esim. Kivalo-opiston ja kirjaston tarjontaa maahanmuuttajatyössä?

Maahanmuutto- ja pakolaistyössä hyödynnetään laajasti verkostotyötä ja eri toimijoiden palveluja. Tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat vastaanottokeskukset, Te-toimisto, hyvinvointialue, Mikseri, Pohjantähtiopisto ja Lappia sekä Kivalo-opisto, joka tarjoaa suomen kielen opetusta.

Kivalo-opisto on tehnyt maahanmuuttajatyötä kotoutujien alkutaipaleella systemaattisesti jo vuodesta 2018. Jo tätä ennen on maahanmuuttajille annettu suomen kielen koulutusta. Vuoden 2018 lakimuutos toi maahanmuuttajien Lukutaitokoulutuksen Kivalo-opiston toimintaan. Toimintaa on koko ajan tehty TE-toimiston ja sosiaalityön kanssa yhteistyössä. Myös Pohjantähtiopiston ja Mikserin kanssa on ollut yhteistyötä. Opetusta on annettu suurilla tuntimäärillä pätevän opettajan toimesta ja tulokset ovat olleet hyviä. Yhteistyö kaupungin sisällä erityisesti elinvoimatoimialalla olevien yksiköiden kesken (elinvoima ja työllisyyspalvelut) on tiivistä. Kivalo-opiston opettajien opetustyössä myös kirjastoon tutustuminen on mukana opetussuunnitelmassa. Opisto antaa myös työkäisille maahanmuuttajille työelämäsuomen koulutusta sekä tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa.

TE-uudistuksen myötä yhteistyötä kehitetään verkostossa vastaamaan muuttuvaa tilannetta.

Tervahallin kokemuksesta oppineena toivotaan, että asiakkaille aiheutuva uimahallin käyttökato huomioidaan ja sen vaikutukset minimoidaan.

- Onko mahdollista järjestää ikääntyvälle väestölle korvaavia uimahallikuljetuksia muihin uimahalleihin?

Liikuntapalveluiden ja korvaavien kuljetusten järjestäminen ei kuulu elinvoimatoimialan tehtäviin.

s.12

Matkailun varsinainen kasvu voisi lähteä suurempaan nousuun vuodesta 2024 eteenpäin, ellei Kemissä olisi rajoittavana tekijänä majoituskapasiteetin puute.

- Mitä toimenpiteitä elinvoimalautakunta on tehnyt majoituspalveluita tarjoavien tahojen toiminnan tukemiseksi ja ympärivuotisen matkailun edistämiseksi?

Elinkeinopalveluiden ÄRM-koordinaatiohankkeessa on tehty kevään 2024 aikana sijoittumisselvitys hotelli- ja elämyspalveluihin. Selvitys on valmistunut kesäkuussa. Selvityksessä on kartoitettu ja tunnistettu Kemin vetovoimatekijät hotelli- ja elämyspalveluissa sekä kontaktoitu kotimaisia ja kansainvälisiä investoreita ja operaattoreita, jotka voisivat sijoittautua Kemiin. Jatkotoimenpiteitä on

käynnistetty. Selvityksen lisäksi Kemiä on markkinoitu matkailukohteena paikallisten yritysten kanssa yhteistyössä mm. Alma median verkkokampanjoilla, Visit Kemin sosiaalisen median yhteistöissä, tienvarsimainonnalla ja messuilla. Visit Kemin www-sivut ja toimenpiteet ovat osa elinkeinopalveluita.

Kaupunkilaisia kiinnostaa elinvoimalautakunnan päätökset ja niiden liitteet on myös syytä julkaista julkisessa tietoverkossa, ellei salassapitosäännöksistä muuta johdu, talousseuranta ja ÄRM-hankkeiden materiaalit. Elinvoimalautakunta on käsitellyt kokouksissaan aurinkovoimalaselvitystä 20.09.2023 § 83 ja 25.10.2023 § 91, mutta asiasta ei ole sen enempää materiaalia saatavilla.

Aurinkovoimalaselvitys on saatavilla kaupungin www-sivuilla: https://www.kemi.fi/wpcontent/uploads/2023/10/markkinointimateriaali_paivitetty.pdf, josta se on esitelty kokouksessa.

Strateginen päämäärä: Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia. Toteumassa on kuvattu, että asiakaspalaute- ja asiakastytyväisyyskyselyjä on tehty. Esimerkiksi työllistämispalveluiden yksiköissä Ohjaamossa ja Pointissa on tehty vastaavia kyselyitä.

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, mitä asioita näiden palautteiden ja kyselyiden pohjalta on noussut esille ja miten niihin on reagoitu.

Ohjaamolla ja Pointissa on ollut koko niiden toiminta-ajan säännöllinen asiakaspalautekysely. Ohjaamossa toteutettiin ostopalveluna jatkuva asiakaspalautekysely, jossa vastaukset olivat erittäin positiivisia. Työtä Kemissä! -hankkeessa toimi asiakasraati, jonka kehittämisajatuksia on toiminnassa pyritty toteuttamaan. Matalankynnyksen palvelupisteet ovat jo sinänsä asiakkaille "helppo" asiointipaikka, jonne voi tulla ilman aikavarausta tai oman toiveensa mukaisesti ajanvarauksella. Kriittinen palaute koskee yleensä lakisääteisiä työnhakuun liittyviä velvoitteita, joita työnhakijan on noudatettava. Ohjaamoilla on tehty valtakunnallinen palautekysely huhtikuussa 2024. Kemin osalta vastaukset ovat seuraavat:

- Asteikolla 4-10:
- Arvosana saamastani ohjauksesta: 9,2 (alin 8, ylin 10)
- Asteikoilla 1-5 (1 täysin eri mieltä, 5 täysin samaa mieltä)
- Sain tarvitsemaani tietoa ja tukea: 4,5 (alin 4, ylin 5)
- Ohjaaja kuunteli ajatuksiani ja toiveitani: 4,8 (alin 4, ylin 5)
- Sain osallistua ohjauksessa itseäni koskevaan päätöksentekoon: 4,6 (alin 3, ylin 5)
- Tulevaisuuden suunnitelmani selkiytyivät: 4,1 (alin 3, ylin 5)
- Luottamus työ- tai koulutuspaikan löytymiseen lisääntyi: 4,1 (alin 3, ylin 5)

Ohjaamon saama asiakaspalaute on ollut aina hyvä. Ohjaamolla panostetaan nuoren kohtaamiseen, kuulemiseen ja yksilöllisten ratkaisuiden löytämiseen.

Pointissa ja Ohjaamolla kerättävään palautekyselyyn ohjataan asiakkaita QR-koodilla ja tuloksia arvioidaan Otetta-hankkeen

osalta seurantajaksoittain. Ensimmäiseen kyselyyn osallistui 19 asiakasta ja kolmen kysymyksen keskiarvo oli 4,84 asteikolla 1-5.

Asiakkaat ovat kokeneet, että heidät on kohdattu ja kuultu ja heidän asiansa on edennyt Pointissa asioidessa. toimintaa kehitetään koko ajan ja suora suullinen palaute huomioidaan myös.

Tässä tarkemmin tulokset 13.6. mennessä:

Sain apua asiaan, jota tulin hoitamaan, 4,79

Minut kohdattiin ystävällisesti ja asiantuntevasti, 4,84

Tulin kuulluksi ja asiani eteni, 4,88

Kemin työttömyysaste on poikkeuksellisen korkealla tasolla ollut jo vuosia, vaikka alueella on työpaikkoja, joten syvempi analyysi työllistämispalveluiden laadusta olisi tarpeen.

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla arvion, kuinka suuri osa Kemin työttömistä on mahdollisesti työkyvyttömiä.

Kemin kaupungin työllisyyden edistämässä on toimittu ja kehitetty palveluja vuodesta 2012 lähtien strategian mukaisesti laaja-alaisesti kaikkein vaikeimmin työllistyvien palveluista aina yritys yhteistyöhön. Rakennetyöttömien ja nuorten työttömien määrä on vähentynyt lähes 45%. Kaupunki on palkittu vuonna 2018 Vatesin Tulisieluinen työllistäjä-kunniakirjalla osatyökyisten työllistamisestä ja mm. Kemin monialaisen yhteispalvelun (TYP) toimintamallia halutaan viedä hyvinvointialueella muihin kuntiin ja työllisyysalueille. Työkyvynselvittelymalli kehitettiin Kemin työllisyyspalveluissa ja nyt sitä halutaan toteuttaa koko hyvinvointialueella hyvänä käytäntönä. Työllisyyden yhteispalvelu Pointti ja Ohjaamo ovat valtakunnallisesti arvostettuja toimintamalleja. Pointilla oli merkittävä rooli myös Stora Ensolta irtisanottujen palveluna ja ÄRM-työssä yhteistyöalustana. Ohjaamotoiminnan kaltainen matalankynnyksen monialainen palvelu tulee lakisääteiseksi v. 2025 ja Kemissä on siihen jo valmiit rakenteet ja toimintamalli.

Vuosina 2023-2024 kunnilla (pl. kuntakokeilukunnat) ei ole muuta lakisääteistä velvoitetta kuin velvoitetyön järjestäminen ansiosidonnaiselta työttömyysturvalta työmarkkinatuella siirtyville. Kaikki muu työllisyyden edistäminen on kunnille vapaaehtoista ja myös asiakkaille vapaaehtoista osallistua niihin. Vuoden 2025 alusta työllisyyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille/työllisyysalueille ja silloin vastuu ja toimivalta on kunnilla tai työllisyysalueilla.

Hyvinvointialue ja TE-toimisto vastaavat mm. työkykyyn liittyvistä palveluista ja työllistymisen edistämisestä. Kunta vastaa työmarkkinatuen kuntaosuudesta, josta Kemissä n. 70% aiheutuu yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneista. 200 yli 1000 päivää työmarkkinatuen saanutta kemiläistä on kuukausittain työttömänä työnhakijana. Lapin TE-toimiston monialaisen ja tuetun palvelulinjan kemiläisten asiakasanalyysi tehtiin lokakuussa 2023. Sen mukaan työkyvyttömyyseläkettä tai työkyvyn selvittelyä odotti tai tarvitsi 246 työnhakijaa

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla elinvoimajohtajan kannanoton Merivan ostopalveluiden määrästä ja vaikuttavuudesta.

Elinvoimajohtaja on Meriva sr:n hallituksen puheenjohtaja ja siten katsoo olevansa jäävi vastaamaan tarkastuslautakunnan kysymykseen. Työllisyyspäällikön vastuualueelle kuuluu Meriva-sopimuksen seuranta. Talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti Meriva-sopimusta on leikattu vuosina 2023–2024 yhteensä 400 000 euroa ja vuonna 2025 leikataan vielä 100 000 euroa. Nykyisellä sopimuksella Merivalta ostetaan ainoastaan työllistämistä ja kierrätyskeskustoimintaa. Ostopalvelusopimuksen leikkaus on vuosina 2023 ja 2024 kohdistettu siis tukityöllistämiseen. Lisäksi Meriva tuottaa kemiläisille nuorille työpajatoimintaa, mihin se saa Avin rahoituksen, joka ei kuitenkaan kata kaikkia työpajatoiminnan kustannuksia.

Tuettu työllistäminen on tarkoitettu kemiläisille pitkäaikaistyöttömille, osatyökykyisille ja kesätyöntekijöille. Tuettuun työhön ohjatut asiakkaat ovat heikossa työmarkkinaasemassa olevia, joiden työllistyminen avoimille työmarkkinoille on haasteellista tai joille kaupungin hallintokunnista ei löydy sopivia tukityöllistämisen työpaikkoja. Ilman Merivan työllistämisyksikön tukea he todennäköisesti olisivat työttömänä työnhakijana tai kuntouttavassa työtoiminnassa. Tavoitteena työllistämällä on tukea työelämään ja (avoimille) työmarkkinoille pääsyä, saada työkokemusta, edistää työelämävalmiuksia ja kehittää osaamista. Työllistämisen tavoitteet ovat yksilöllisiä työllistettävän lähtökohdat huomioiden. Kaupungin näkökulmasta tavoitteena on myös syrjäytymisen ehkäiseminen ja työmarkkinatukimaksuissa säästäminen. Asiakkaiden siirtymiä eri palveluista ja työllistämisyksiköiltä avoimille työmarkkinoille Meriva sr raportoi kuukausittain. Vaikuttavuuden arviointia tulee tehdä suhteessa tavoitteisiin, työmarkkinatilanteeseen ja asiakkaiden mahdollisuuksiin ja kykyihin edetä työllistymisessään. Vaikuttavuuden arviointi on siten hyvin moniulotteinen ja laaja-alainen asia ja vaatisi pitemmän ja syvällisemmän analyysin. Työllä ja kaikella työn tekemisellä itsessään on jo arvoa kelle tahansa yksilölle, perheille ja yhteiskunnalle.

Kuntataloudellisten vaikutusten arviointia Kemin kaupunki on ostanut viimeksi vuonna 2017 Mikko Kesä Oy:ltä ja sen mukaan Meriva sr:n palvelut olivat taloudellisesti vaikuttavia ja tärkeä osa työllisyydenhoidon kokonaisuutta. Työllisyyspäällikkö on lisäksi arvioinut ostopalvelusopimuksen pienentämisen taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia elinvoimalautakunnan (§ 94 16.11.2022) päättäessä Meriva sr:n ostopalvelusopimuksen päivittämisestä.

Vuonna 2024 Merivalla on ollut 42 kemiläistä työllistettynä. Osalla työsuhte on alkanut vuoden 2023 puolella. Lapin Te-toimiston tuetun työllistämisen palveluissa n. 600 kemiläistä työnhakijaa ja monialaisessa yhteispalvelussa n. 300 työnhakijaa. Monelle heistä Merivan työllistämisyksikön tukea voi olla ainoa työllistymisen mahdollisuus ja siihen suhteutettuna ostopalvelun määrä on todella pieni. Palkkatukeen ja mm.

työssäoloehdon kertymiseen tehdyt lakimuutokset vaikuttavat todennäköisesti palkkatukityön vähentymiseen järjestöissä ja kunnissa. Meriva sr:n kanssa on jo neuvoteltu uudenlaisen, osaamisen kehittämistä sisältävän työllistämisen käynnistämisestä vuoden 2025 alusta.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

s. 14

Hyvinvointilautakunta on reagoinut Move-tilastoihin. Muun muassa vuoden 2023 toukokuussa kokeiltua alle 18-vuotiaiden maksutonta uimahallin käyttöä päätettiin 2.11.2023 § 100 laajentaa 8.1.2024 alkaen toistaiseksi voimassa olevaksi käytännöksi. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tämä on oikeansuuntainen kehitys.

- Onko hyvinvointilautakunta miettinyt käyttöajan laajentamista?

Hyvinvointilautakunta on päättänyt jatkaa alle 18-v maksuttoman uimahallin käyttöä toistaiseksi. Maksuttomat ajat on suunniteltu yhdessä uimahallin henkilöstön kanssa ajoille, jolloin uimahallin käyttö on vähäisintä. Maksuttomuutta on myös koulujen loma-aikoina. Tavoitteena on kuitenkin se, että maksuttomuus ei lisää henkilöstön tarvetta palvelujen tuottamiseen. Nykyisellä resurssilla ei ole mahdollista laajentaa palvelujen maksuttomuutta.

s. 15

Kaupunginhallitus on ohjeistanut 11.9.2023 § 267 hyvinvointitoimialaa laatimaan kaupunkistrategian kanssa yhtenevän hyvinvointiohjelman.

- Tarkastuslautakunta jäi miettimään, yhdistyykö liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiohjelma yhdeksi dokumentiksi.

Hyvinvointiohjelman/suunnitelman laatiminen on käynnistetty. Tarkoitus on laatia yksi strategiaa tukeva alaohjelma/suunnitelma, johon kaikki nykyiset suunnitelmat/ohjelmat päivitysten jälkeen integroidaan alaohjelmiksi. Kuntia velvoittavat lakisääteiset suunnitelmat muodostavat asiakirjan ytimen. Hyvinvointityöryhmälle on esitelty suunnitelman laatimista ja tarkoituksena on, että suunnitelma valmistuu vuoden 2025 aikana.

Hyvinvointilautakunta on käsitellyt kokouksessaan 15.6.2023 § 61 valtuuston hyväksymän vetovoimaohjelman ja merkinnyt sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten. Valtuuston asettamat tavoitteet ovat ylätasolla.

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, mitä konkreettisia toimenpiteitä hyvinvointitoimiala on suunnitellut vuoden 2023 aikana tuleville vuosille 2024–2025.

Hyvinvointitoimiala toimeenpanee suunnitelmissaan ja käytännön toteutuksessa syksyllä 2023 tehtyä palveluverkkopäätöstä. Kemi Areenan käyttöönoton jälkeen liikuntamahdollisuudet moninaistuvat saman katon alle eri ikä- ja käyttäjäryhmille. Tapahtumakoordinaattori järjestää yhdessä

kumppaneiden kanssa eri vuodenaikoina kaupunkiin vetovoimaisia tapahtumia kohdentuen eri ikäsiin kuten tähänkin saakka. Vetovoimaisimmat tapahtumat säilytetään ja hyödynnetään yhä enemmän kaupunkikuvallisesti muuttuvia ympäristöjä tapahtumatuotannossa. Konkreettisia toimenpiteitä esimerkiksi: Harrastamisen Suomen-malli, Liikkuva varhaiskasvatus, Sporttikortti, Jalokivinäyttelyn uudelleen esilletuonti, Palveluverkkoon liittyvien tilojen ja muiden toimintojen valmistelu ja lisäksi harrastetoimintojen uudelleen järjestäminen Kemi Areenan ja kaupungin yhdyspintana.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

s. 16

Ympäristölautakunta käsitteli metsänhoitosuunnitelmaa kokouksessaan 21.2.2023 § 13.

- Voisiko kunnostustoimien kannattavuuslaskelmissa ottaa huomioon metsähoidollisten kysymysten lisäksi metsäteiden kunnon sekä metsän virkistyskäytön?

Metsäsuunnitelmassa on huomioitu kaupunginvaltuuston 27.8.2018 tekemä päätös kaupungin ympäristöpolitiikasta, jolla ohjataan huolehtimaan kaupungin ympäristön tilasta. Virkistyskäyttö mahdollistetaan toteuttamalla toimenpiteet kestävästi hyväksytyyn metsäsuunnitelman pohjalta. Metsäteiden kuntoon ei ole otettu suoraan kantaa, mutta ne tulee metsänhoitotoimenpiteitä tehtäessä aina jollakin tasolla kunnostettua. Metsätiet eivät ole läheskään aina kaupungin omistuksissa, vaan omistajia on yleensä useita. Metsäteiden kunnostustoimet tulee sopia ja toteuttaa maanomistajien kesken.

- Metsäteitä käytetään myös maastopyöräilyyn, marjastukseen, sienestykseen. Onko ympäristölautakunta selvittänyt tarvetta purojen ennallistamiseen ja mahdollisuutta EU-tukeen?

Purojen ja ojien ennallistamisia toteutetaan määrärahojen (hulevesi) puitteissa. Ympäristötoimiala kartoittaa vuosittain ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuutta aina niihin kohteisiin, jotka ovat tarpeellista toteuttaa.

s. 17

Esteettömyys liittyy oleellisesti kaupunkikuvaan ja katujen kunnossapitoon. Yhä ikääntyvän väestön mahdollisuus liikkua esteettömästi tulee taata.

- Onko esteettömyyskävelyjä järjestetty?

Esteettömyyskävelyjä on järjestetty keskustan alueella, mutta ei vuosina 2023-2024. Esteettömyysasioita on käsitelty kuntalaistapaamisissa ja erikseen lautakunnassa.

- Onko penkkien sijoittelussa huomioitu puistojen lisäksi ikääntyvän väestön asiointitarve?

Puiston- ja liikenneväylien penkkejä on asennettu vuosittain määrärahojen puitteissa. Keskusta-alueen penkit on asennettu laadittujen suunnitelmien pohjalta ja yleensä vierialueiden penkit on laitettu palautteiden perusteella.

- Tarkastuslautakunta haluaisi kuulla, miten liikkumisen esteettömyyttä on viety eteenpäin ja onko vuosittaista suunnitelmaa esteettömyyden edistämiseksi tehty.

Tekninen lautakunta (nyk. ympäristölautakunta) on tehnyt periaatepäätöksen ja hyväksynyt esteettömyyssuunnitelman vuonna 2012. Ympäristötoimiala on em. päätöksen jälkeen esittänyt joka vuosi määrärahaa Sauvosaaren kevyen liikenteen esteettömyyden parantamiseksi ja lautakunta on määrärahan myöntänyt.

- Miten keskustan ja Karjalahden teollisuusalueen liikekeskittymän välisessä kevyenliikenteen kulkuyhteydessä on huomioitu ikääntyvän väestön asiointimahdollisuus?

Uusissa ja 2024 syksyllä voimaan tulevissa talvihoitourakoissa lumenaurauksen lähtökynnystä on madallettu, joka mahdollistaa paremman kevyen liikkumisen.

- Vihreän Kemin teemaan liittyen tarkastuslautakunta haluaisi tietää, onko roska-astioiden määrää ja kierrätysmahdollisuuksia tarkoitus lisätä ja millaisella aikataululla?

Roska-astioiden lisäämisestä on hyväksytty suunnitelma ympäristölautakunnassa keväällä 2024 ja ympäristötoimiala lisää roska-astioita katu- ja puistoverkolle seuraavan kolmen vuoden aika. Roska-astioiden lisäämiseen on haettu valtionavustusta ja se on myönnetty.

Ympäristölautakunta on käsitellyt kokouksessaan 22.8.2023 § 68 Rautatieaseman liikennejärjestelyitä. Moottorijoneuvojen kulku ja parkkeeraus ratapihan läheisyyteen on nyt selkeytetty.

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, miten jalankulkuyhteyden mahdollistaminen turvallisesti eri raiteille etenee. Mitä ympäristölautakunta aikoo tehdä kaupunkikuvan kehittämiseksi rautatieaseman osalta?

Rautatieaseman edustan liikenne- ja ympäristösuunnitelma on vuoden 2024 investointiohjelmassa ja varsinainen toteutus vuosina 2025-2026. Suunnitelmaa varten on tehty kartoitus kesällä 2024 ja varsinainen suunnitelma valmistuu vuoden 2024 aikana.

Rautatiealue on väyläviraston hallinnoima alue, josta kaupunki ei vastaa. Kaupunki on tuonut rata-alueen esteettömyyden ja turvallisuuden esille useita kertoja eri suunnittelutöiden yhteydessä.

KONSERNI

Digipolixen toimitilojen käyttöaste on toiminta huomioiden maksimissaan. Vuokrahintoja ei kuitenkaan ole lähdetty tarkistamaan.

- Onko vuokrantarkistus sidottu inflaatioindeksiin?

Kemin Teollisuuskylä Oy:n on vuokrasopimukset sisältävät elinkustannusindeksiin perustuvan vuokrantarkistuksen. Vuokrat tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin mukaisesti. Kiinteistöalan kustannuskehitys voi kuitenkin poiketa keskimääräisestä elinkustannusindeksistä.

Kaupunki on tukenut Kemin Matkailu Oy:n kasvua taloudellisesti.

- Tarkastuslautakunta haluaa nähdä laskelmia, millä aikavälillä Kemin Matkailu Oy:n toiminta on voitollista.

Kemin Matkailu Oy:n hallitus käsittelee jokaisessa kokouksessaan kuluvan vuoden tulosestusta toimitusjohtajan esittelyn pohjalta. Yhtiön hallitus käsittelee myös tulevan tilikauden ennusteen. Erittäin vaikeiden koronavuosien jälkeen matkailun kysyntä on voimakkaassa kasvussa ja yhtiö on vastannut kasvuun järjestämällä varmistettua kapasiteettia matkailumurtaja-liiketoimintaan. Kustannusrakenteessa on ollut merkittäviä haasteita ja toimintaa on sopeutettu kausivaihtelut huomioiden. Vaikein ennustettava kustannuskysymys on matkailumurtaja Sampon kunnossapito (telakointi- ja korjauskustannukset).

LIITE ”Kohti tervettä kasvua”: Toimitusjohtaja Löppösen laatima ja esittämä laskelma Kemin Matkailun

- Miten eri asiakassegmentit on huomioitu jäänmurtajan hinnoittelussa esim. kotimaisten matkailijoiden osalta, vai onko tavoitteena lisätä nimenomaan kansainvälisten matkailijoiden määrää?

Matkailumurtaja-liiketoiminnan (risteilyliiketoiminta) asiakaskunta muodostuu 99 % kansainvälisistä matkailijoista. Myös markkinointi on suunnattu pääosin kansainväliseen markkinaan. Suurin osa matkailumurtajien asiakkaista tulee matkanjärjestäjien kautta (90 %), joiden kanssa Kemin Matkailu Oy tekee ennakkosopimuksia hyvissä ajoin ennen matkailukauden alkua. Hinnoittelu perustuu tällöin sopimushinnoitteluun.

Ns. indis-matkailijoiden (individuals, free independent traveller) määrä (10 %) on jatkuvassa kasvussa. Indis-matkailijat voivat varata matkailumurtajaelämyksen esimerkiksi verkosta. Kemin Matkailu Oy onkin panostanut voimakkaasti verkkokaupan kehittämiseen.

Sampon ja Arktiksen hinnoittelu poikkeaa toisistaan, koska tuotteiden sisältö on myös erilainen. Sampoa kehitetään matkailun premium-palveluna.

S. 19

MUUT TOIMINNAN ARVIOINNIT

- Onko Kivalo-opiston oikea paikka elinvoimatoimialalla vai olisiko sille luontevampi paikka hyvinvointitoimialalla, jossa muutkin sivistyspalvelut sijaitsevat?

Organisaatiouudistuksen yhteydessä v. 2021 Kivalo-opisto siirtyi sivistyspuolelta uudessa organisaatiossa elinvoimatoimialan alaisuuteen. Perusteena oli Kivalo-opiston rooli elinvoiman lisääjänä ja vetovoimatekijänä alueellisesti.

Elinvoimatoimialan perustamisen yhteydessä päätettiin Kivalo-opisto sijoittaa osaksi uutta toimialaa, koska haettiin synergioita laajan vapaan sivistystyön ja elinkeino-, työllisyys- ja maankäyttö/kaavoituspalvelujen välille. Synergiat / yhteistyö onkin toteutunut halutusti erityisesti työllisyyden, pakolais- ja maahanmuuttotyön osalta.

- Kemin kaupungin esityslistojen ja pöytäkirjojen julkaisun yhteydessä tulee laittaa nähtäville kaikki materiaalit, joille ei ole salassapitoperustetta.

Liitteiden julkaisuun tulee kiinnittää huomiota ja asiakirjat julkaista tarkastuslautakunnan huomion mukaan.

Hyvinvointilautakunnan esityslistojen oheismateriaalit on pääsääntöisesti julkaistu. Lautakunnan listan esittelytekstissä on avattu yleisellä tasolla myös oheismateriaaleissa olevien asioiden pääkohdat.

S. 20

MUUT TOIMINNAN ARVIOINNIT / HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

- Tarkastuslautakunta haluaisi tietää, onko kaupungilla voimavaroja raportoida vuosittain, tiivisti kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta.

Hyvinvointitoimialalla on linjattu, että helmikuun loppuun mennessä tehdään vuotuinen raportti kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta viimeisimpien tilastotietojen pohjalta. Aikaisemmin eri tietolähteistä saatavat tiedot tuotiin yksitellen päätöksentekoon, jolloin kokonaistilanteen hahmottaminen oli haasteellisempaa. Kerran vuodessa tehtävässä raportissa on yhdessä asiakirjassa viimeisin tieto kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta. Asiakirjaa käytetään hyvinvointitoimialan eri ikäryhmien palvelujen kehittämisen tienviittana.

- Tarkastuslautakunta haluaa tietää, kutsuuko hyte-koordinaattori säännöllisesti yhteiskokoukseen liikuntaseurojen ja yhdistysten edustajat.

Hyte-koordinaattori kutsuu vuosittain helmikuussa järjestöt koolle avautuvasta avustushausta ja järjestöille ajankohtaisista aiheista. Lisäksi liikuntapaikkoja käyttäviä yhdistyksiä kutsutaan seurafoorumeihin ulko- ja sisäliikuntapaikkojen vuorohakuihin liittyen keväisin. Vuorohakijoiden kanssa käydään lisäksi yhteinen keskustelu vuorojakosuunnitelmasta, jolla mahdollistetaan hakijoiden kuuleminen ja yhteistyö ennen viranhaltijapäätösten tekoa.

- Lisäksi tarkastuslautakunta haluaa tietää, toimiiko kaupungissa liikunnan edistämiseen keskittyvä poikkihallinnollinen työryhmä.

Kemin kaupungissa ei toimi erillistä liikunnan edistämiseen keskittyvää poikkihallinnollista työryhmää. Useiden erilaisten työryhmien perustamisen sijaan olisi pohdittava voidaanko em. työryhmän tehtävät sisällyttää esimerkiksi kaupunginhallituksen nimeämään hyvinvointityöryhmään, joka koostuu päätöksentekijöistä, sekä eri toimialojen ja oppilaitosten edustajista.

- Tarkastuslautakunta haluaa kuulla, kuinka yhtenevät käytännöt Kemin kouluissa on poissaolojen seurantaan liittyen. Lisäksi tarkastuslautakunta haluaa tietää, onko ala- ja yläkouluissa ohjattua liikuntaa pitkien välituntien aikana.

Kemin peruskoulussa on käytössä yhteinen malli poissaolojen ehkäisemiseen sekä poissaolojen suunnitelmalliseen seuraamiseen ja niihin puuttumiseen (PoL § 26). Kemin koulujen poissaolomalli sisältyy Kemin kaupungin opiskeluhoitosuunnitelmaan 1.8.2023 alkaen. Poissaolomalli on nähtävillä kaupungin www-sivuilla <https://www.kemi.fi/varhaiskasvatus-ja-opetus/perusopetus/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tuki/poissaoloihin-puuttumisen-malli/>. Kemin lyseon lukion poissaolomalli laaditaan lukuvuoden 2024-2025 aikana.

Kaikki Kemin koulut toteuttavat Liikkuva koulu/oppilaitos -ohjelmaa. Ohjattua liikuntaa ja välituntitoimintaa järjestetään osana välkkäriohjaajien, tukioppilaiden, oppilas- ja opiskelijakuntien ja koulunuorisotyön toimintaa.

Tarkastuslautakunta toivoo, että kaupunginhallitus kokoaa eri lautakunnilta vastineet yhdeksi dokumentiksi tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen syyskuun 2024 loppuun mennessä. Vastine tulee toimittaa valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus saattaa oheiset vastaukset tarkastuslautakunnan sekä kaupunginvaltuuston tietoon.

Päätös Kaupunginhallitus päätti saattaa oheiset vastaukset tarkastuslautakunnan sekä kaupunginvaltuuston tietoon.

Tarkastuslautakunta 13.11.2024
86/00.03.00/2024

Valmistelu Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen puh. 040 184 1970

Kaupunginhallitus käsitteli arviointikertomusta 17.6.2024 § 213 ja pyysi lautakunnilta vastaukset arviointikertomuksen kannanottoihin. Kaupunginhallitus käsitteli annettuja vastauksia 17.9.2024 § 267 ja antoi kuntatalain 120 §:n mukaisen lausuntonsa. Lautakuntien vastaukset ja kaupunginhallituksen lausunto annettiin tiedoksi kaupunginvaltuustolle 7.10.2024 § 84. Tarkastuslautakunta käsittelee vastaukset kokouksessaan.

Esittelijä Kaupunkitarkastaja Maria Vaittinen

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta keskustelee vastausten laadusta ja merkitsee tiedoksi arviointikertomukseen annetut vastaukset.

Päätös